Kvalitetsrapport
Dagtilbud
2014

VALLENSBÆK
KOMMUNE

Indhold

1.0 Indledning 5

2.0 Anbefalinger 7

3.0 Faglige kvalitetsvurderinger 11

3.1 Forældretilfredshedsundersøgelse 11

3.2 Tosprogs-Taskforce 11

3.3 Evaluering af Politikker og Mål Børne- og Kulturområdet 2011-2014 13

3.4 Læreplansevaluering – læringshistorier 16

Læreplanstema: Alsidig personlig udvikling 20

Læreplanstema: Sociale kompetencer 23

Læreplanstema: Sproglig udvikling 26

Læreplanstema: Krop og bevægelse 30

Læreplanstema: Naturen og naturfænomener 34

Læreplanstema: Kulturelle udtryksformer og værdier 37

4.0 Udviklingsstrategier på dagtilbudsområdet 40

4.1 De 4 fokusområder – Politiske målsætninger for uddannelse 0-18 årige 40

4.2 Ny ledelsesstruktur 41

Børneprofilen 41

Det tidlige forebyggende arbejde 42

Overgange i barnets liv 42

Kompetenceudviklingsforløb for pædagoger og medhjælpere 42

4.3 Dagplejens udviklingstiltag 43

5.0 Nøgletalsopgørelser 45

Kapacitet 45

Åbningstider 45

Frokostordning 45

Dagtilbudstyper og stuktur 46

Økonomi opgjort på årsbasis 46

Sygefravær 46

Kompetenceudvikling 46

Pædagognormering 46

1.0

Indledning

1.0

Indledning

Velkommen til Kvalitetsrapport for dagtilbudsområdet for 2014.

Det er målet at Vallensbæk kommune arbejder systematisk med at udvikle børnenes læringsmiljøer og sikre børnenes trivsel. Her inddrages arbejdet med de pædagogiske læreplaner, kompetenceudvikling af personalet og en ny ledelsesstruktur der vil understøtte det fremtidige arbejde.

De organisatoriske tiltag samt arbejdet med at løfte det indholdsmæssige pædagogiske arbejde gør at vi lever op til de krav og forventninger, der er stillet på nationalt plan. Det er målet, at vi arbejder videre med at udvikle en reflekteret pædagogisk praksis, hvor der er mulighed for læring og inklusion. Samarbejdet med forældrene skal i stigende fokus, idet man i dag har evidens for, at jo tidligere forældrene er med i samarbejdet om børnene, jo bedre effekt i forhold til at kunne understøtte det enkelte barns behov bedst muligt. For at kunne understøtte at der sker en læring og få tydeliggjort kvaliteten af det pædagogiske arbejde, er det vigtigt, at der udvikles en kultur for evaluering på en måde, der understøtter læringen i praksis og en systematisk refleksion i hverdagen. Det støttes organisatorisk op af den ny ledelsesstruktur, der sikrer et professionelt og tydeligt lederskab på alle niveauer af organisationen.

Læsevejledning

Denne kvalitetsrapport indledes med anbefalinger til det videre arbejde. Herefter følger rapportens 3 hovedkapitler:

Faglig kvalitetsvurdering

Den faglige kvalitetsvurdering tager udgangspunkt i resultaterne fra forældretilfredshedsundersøgelsen, opsamling på Tosprogs-Taskforcen og arbejdet med sprogvurderinger, evalueringen af Politikker og Mål, Børne- og Kulturområdet 2011-2014 samt en læreplansevaluering af de pædagogiske læreplanstemaer i dagtilbuddene.

Udviklingsstrategier

Her gives en redegørelse af de politiske målsætninger og en beskrivelse af fokusområder afledt af den nye ledelsesstruktur. Dagplejen har et særskilt afsnit, hvor indsatser i dagplejen beskrives.

Nøgletal

Kapitlet giver et overblik over kapacitet, økonomi, normering, sygefravær, frokostordning, åbningstider og kompetenceudvikling.

2.0

Anbefalinger

2.0

Anbefalinger

Kvalitetsrapporten er på baggrund af evaluering af dagtilbuddet kommet frem til 8 anbefalinger. Anbefalingerne knytter sig til de pædagogiske læreplaner for dagtilbud, fokusområder som forældretilfredshedsundersøgelsen har peget på samt opfyldelsen af Politikker og Mål for Børne- og Kulturområdet 2011-2014 og det videre arbejde der ligger heri.

Der er opmærksomhed på et nyt fokusområde i dagtilbudsloven om børnemiljø, hvor kvalitetsrapporten kommer med sit bud på, hvordan dagtilbudsområdet kan indfri de krav, der ligger i lovgivningen indenfor dette område.

Der er fokus på, hvordan vi lever op til loven vedrørende børn med særlige behov. Derefter er der fokus på arbejdet med de pædagogiske læreplanstemaer og evalueringen set i forhold til forældretilfredshedsundersøgelsen.

1. Uddannet personale skaber kvalitet

Gennem efteruddannelse til profilpædagoger vil pædagoger og pædagogmedhjælpere opnå en større grad af specialisering i forhold til de seks læreplanstemaer, og vil derfor i højere grad understøtte barnets sociale og faglige udvikling i dagtilbuddet. Det anbefales at der sættes fokus på at institutionerne efterlever den politisk besluttede fordeling på 55% pædagoger og 45% pædagogmedhjælpere. Desuden viser forskningen, at pædagogernes uddannelse og mulighed for sparring og supervision betyder meget for kvaliteten i det pædagogiske indhold. Og når indholdet i daginstitutionen er af høj kvalitet, kan man hæve børnenes læringsniveau.

2. Tag temperaturen på trivslen!

Det anbefales, at der udvikles og implementeres metoder, der sikrer, at der systematisk arbejdes med at udvikle og understøtte læringsmiljøet for børn. Det skal sikres, at alle børn er en del af et børnefællesskab, og alle børn oplever, at de er i gode relationer, og har gode venskaber. Det er med til at fremme børns trivsel.

Dagtilbudstermometeret er et gratis, brugervenligt og internetbaseret værktøj for daginstitutioner, dagplejen og det kommunale niveau. Værktøjet er stillet til rådighed af Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM), og giver viden om, hvordan børnene oplever dagtilbuddets fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø. Den genererede viden skal anvendes til videre dialog om udvikling af børnemiljøet og arbejdet med de pædagogiske læreplaner.

Det anbefales, at der årligt arbejdes med Dagtilbudstermometeret fra Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM), som redskab til at måle trivslen i dagtilbuddet for at kunne arbejde med at bevare og løfte børnenes muligheder for læring.

3. Mere natur, krop og kultur i dagtilbuddet

Det anbefales, at der arbejdes videre med at udvikle den pædagogiske praksis særligt inden for de tre læreplanstemaer: Naturen og naturfænomener, Krop og bevægelse samt Kulturelle udtryksformer og værdier.

Generelt viser evaluering af læreplanstemaerne, at de tre første læreplanstemaer, der omhandler: Personlige kompetencer, Sociale kompetencer samt Sprog kompetencen, knytter sig tæt til kerneydelsen i dagtilbuddene. Det er områder, der arbejdes kvalificeret med i hverdagen. Der er dog behov for en systematisering af måden, der arbejdes med læreplanstemaerne på generelt.

Det anbefales, at der arbejdes mere systematisk med at udvikle fagligheden ved, at strategierne for de enkelte læreplanstemaer nedbrydes til læringsmål, der er styrende for konkrete emner og aktiviteter i hverdagen. Det er et arbejde, der er med til at synliggøre den pædagogiske praksis og tydeliggøre for personale, forældre og forvaltning, hvordan det pædagogiske arbejde udføres, og hvilken effekt det har for læringsmiljøet i dagtilbuddet. Det er med til at forbedre forældresamarbejdet, da det bliver lettere for forældrene at få indsigt i og forståelse for det pædagogiske arbejde i dagtilbuddet.

2.0

Anbefalinger

4. Digitalisering der støtter

Der er behov for øget fokus på, hvordan digitale medier understøtter børns læring, så det at arbejde med digitale medier ikke ses som et isoleret redskab i sig selv, men som en hjælp til at understøtte børns læring indenfor de pædagogiske læreplanstemaer. Det anbefales, at der foretages en kortlægning af alle dagtilbud med henblik på digitale redskaber. Kortlægningen skal afdække behov for en eventuel investering i IT-udstyr, som er tidssvarende og lever op til de nye krav til det pædagogiske arbejde.

5. Børn i udsatte positioner skal tidligt spores og styrkes

Det anbefales, at der udvikles og implementeres metoder, der sikrer, at der systematisk arbejdes med at udvikle og understøtte børnemiljøet. Det skal sikres, at arbejdet med børn i udsatte positioner kvalificeres og understøttes af evidensbaseret forskning indenfor området. Målet er, at der arbejdes i den tidlig forebyggende indsats, og ressourcerne bliver anvendt til at forebygge, at "en sag bliver en sag".

Der skal øget fokus på at identificere børn i udsatte positioner på en systematisk måde, der understøtter det professionelle arbejde i forhold til at synliggøre og fremme handlemuligheder for både personale og forældre.

Ud over en større metodisk systematik i arbejdet med børn i udsatte positioner anbefales det, at dagtilbuddet udarbejder handleplaner for det enkelte barn, der tydeliggør hvilke aktiviteter, der sættes i værk for at fremme barnets trivsel.

6. Fremtidig involvering af alle niveauer i evaluering og udviklingsarbejde - giver fælles fundament!

Læreplanerne evalueres hvert andet år og i det efterfølgende år anbefales det, at der føres pædagogisk tilsyn af ekstern leverandør. Evalueringen af de pædagogiske handleplaner og det pædagogiske tilsyn udgør en cyklus, der er med til at fastholde den positive udvikling inden for den pædagogiske praksis på dagtilbudsområdet.

Det anbefales, at man fastholder den fælles evaluering af de pædagogiske læreplaner, så der sikres tydelige fælles retningslinjer for det pædagogiske arbejde og gode forudsætninger for fælles anvendelse af hinandens erfaringer og innovative løsninger.

Evalueringen af det pædagogiske arbejde indgår som fundament for udarbejdelsen af kvalitetsrapporten på dagtilbudsområdet. Det anbefales, at kvalitetsrapporten og de efterfølgende konklusioner og anbefalinger drøftes og diskuteres i forældrebestyrelserne og i de nye distriktsledelsesteam.

7. Nye linjer for mad og måltid

Det anbefales, at den nuværende kostpolitik i dagtilbuddet revideres på baggrund af de nye retningslinjer for mad og måltid, der er baseret på Sundhedsstyrelsens anbefalinger. Det anbefales at kostpolitikken drøftes på personale og bestyrelsesmøder i dagtilbuddet.

8. Tidlig opsporing af alle børns sproglige færdigheder

Det anbefales, at det sproglige arbejde fortsættes og indsatsen forstærkes yderligere ved at indføre en sprogvurdering af alle 3-årige børn, samt alle børn inden skolestart. Det giver de professionelle mulighed for at følge barnets progression og kvalificere arbejdet med sprog på et så tidligt stadie som muligt. Det hænger godt sammen med ønsket om at kunne følge det enkelte barn, og det vil skabe sammenhæng til den obligatoriske sprogvurdering, der foretages i 0. klasse af alle børn.

3.0

Faglige kvalitetsvurderinger

3.0

Faglige kvalitetsvurderinger

Følgende er en gennemgang af resultaterne fra forældretilfredshedsundersøgelsen, opsamling på Tosprogs-Taskforcen, evaluering af Politikker og Mål, Børne- og Kulturområdet 2011-2014 samt læreplansevaluering af de pædagogiske læreplanstemaer i dagtilbuddene.

3.1 Forældretilfredshedsundersøgelse

Vallensbæk Kommune har i september/oktober 2014 gennemført en tilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i samtlige dagtilbud i kommunen.

Undersøgelsen har haft til formål at spørge forældrene om deres tilfredshed med deres barns dagtilbud på en række områder. Desuden bidrager undersøgelsen til at skabe grundlag for dialog, særligt med forældrene, men også mellem institutionslederne og mellem ledere og forvaltning og med det politiske niveau. Undersøgelsens resultater anvendes i det videre arbejde med kvalitetsudvikling i daginstitutionerne.

Undersøgelsen blev gennemført blandt forældre ved udfyldelse af elektronisk spørgeskema på internettet og telefoninterviews. I alt valgte forældre til 748 børn at deltage i undersøgelsen, hvilket giver en samlet svarprocent på 75%. Rapporten er tilgængelig på kommunens hjemmeside.

Samlede resultater

Resultatkravet til forældretilfredshedsundersøgelsen var, at mindst 80% af de indkomne besvarelser fra forældrene skal tilkendegive, at dagtilbuddenes arbejde med fællesskabet, børns læring og overgang til skole/fritidsordning er synlig og tilfredsstillende for forældrene. Det sidstnævnte er ikke blevet vurderet, da skole- og SFO-delen ikke deltog i undersøgelsen i 2014.

Samlet set er 76 % af forældrene tilfredse eller meget tilfredse med deres barns dagtilbud, hvilket er en tilbagegang på 2 procentpoint i forhold til 2012.

Forældrene er mest tilfredse med:

- Afstanden og åbningstiderne
- Barnets forhold til de andre børn
- Personalets indsats for at få deres barn til at føle sig tryg og glad
- Personalets omsorg for deres barn.

Forældrene er mest utilfredse med:

- Synliggørelse af dagtilbuddets aktiviteter i forhold til arbejde med kost og bevægelse
- Personalets brug af aktiviteter relateret til barnets læring
- Antallet af planlagte aktiviteter i dagtilbuddets hverdag
- Indeklimaet.

Sammenholdes resultaterne fra 2014 med undersøgelsen, som blev foretaget i november/december 2012, kan det nævnes, at

- Fem dagtilbud oplever fremgang i tilfredsheden i forhold til 2012. To dagtilbud oplever tilbagegang samtidig med, at tre dagtilbud får uændret resultat i forhold til den gennemsnitlige tilfredshed sammenlignet med 2012
- Dagplejen er, ligesom i 2012, det dagtilbud med højst tilfredshed
- Siden 2012 er der sket en tilbagegang på diverse aspekter, men især tilfredsheden med frokostmåltiderne og personalets indsats ift. børnenes relationer er faldet markant
- Forældrenes tilfredshed med lukkedage og åbningstiderne er steget.

Hovedresultaterne fra forældretilfredshedsundersøgelsen er drøftet i de enkelte institutioners personale- og lederfora, i forældrebestyrelserne samt på Børne- og Kulturudvalget.

3.2 Tosprogs-Taskforce

Vallensbæk kommune er en af 20 kommuner, der indgår i et forpligtende samarbejde med Undervisningsministeriet i forbindelse med projektet Tosprogs-Taskforce i perioden 2013 – 2015. I projektet deltager Vallensbæks 9 daginstitutioner, dagplejen, kommunens 3 skoler med indskoling og SFO.

Formålet med samarbejdet er at løfte fagligheden blandt tosprogede børn og unge i dagtilbud, SFO og skoler. Kommunens fokus i samarbejdet er på indsatsområderne "Sprog og faglighed" samt "Forældreinddragelse".

Målene for indsatsområderne:

- Sprog og faglighed: Færdighedsgabet mellem etsprogede og tosprogede børn mindskes. Gabet mindskes frem til 2015 med 50 % målt på sprogvurderinger.
- Forældreinddragelse: Andelen af tosprogede børn, der ved skolestart har behov for en fokuseret eller særlig indsats, er nedbragt målt på 5 årsvurderinger og 0 klasse vurderinger. At forældrene er inddraget i at udarbejde handleplaner på de børn, der har brug for en fokuseret og særlig indsats.

Til at understøtte indsatsen 'sprog og faglighed' er der igangsæt en række aktiviteter og kursusvirksomhed omhandlende sprog i pædagogiske aktiviteter med fokus på tosprogede børn, viden om at omsætte sproglig viden til en meningsfuld praksis og viden om sprogvurderinger og hvordan disse kan følges op af målrettet sproglige indsatser.

Til at understøtte indsatsen 'forældreinddragelse' er der ligeledes igangsat en række aktiviteter og kursusvirksomhed omhandlende kommunikation i det interkulturelle forældresamarbejde, viden om det meningsfulde forældresamarbejde, hvor fokus er på læring og forskelle opfattelser af hvad læring er, samt udvikling af nye måder at mødes i forældresamarbejdet.

40 lærere, pædagoger og ledere har deltaget i projektet. Projektet afsluttes ved udgangen af 2015 og evalueres af Rambøll.

3.0 Faglige kvalitetsvurderinger

Rambøll Sprog

I Vallensbæk kommune sprogvurderer vi børn i dagtilbud og 0.kl. med materialerne fra Rambøll Sprog.

Dagtilbuddene sprogvurderer børn i alderen 2 år og 10 mdr. – 3 år og 4 mdr., hvis der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering (jf. dagtilbudsloven § 11 stk. 1).

Børnene bliver sprogvurderet igen inden skolestart, når de er 5 år. Det gælder både de børn, som blev sprogvurderet som 3 årige og dem som på nuværende tidspunkt kan have behov for sprogstimulering.

Fra skoleåret 2014/2015 benytter alle børnehaveklasser sprogvurderingsmaterialerne fra Rambøll Sprog og skaber derved sammenhæng og overgang i barnets sprogprofil fra dagtilbud til skole.

Tallene fra 2014 viser at antallet af børn i generel indsatsgruppe er steget procentvis i forhold til 2013, for de 3- årige.

2014 I alt sprogvurdereret børn 175.	2014 Sprogvurderingsscore opdelt på indsatsgrupper for alle 3- årige i kommunen. I alt 104 børn	2014 Sprogvurderingsscore opdelt på indsatsgrupper for alle 5- årige i kommunen. I alt 71 børn.	Gennemsnitsscore for alle børn i Danmark
Særlig indsats	18 %	13 %	5 %
Fokuseret indsats	18 %	15 %	10 %
Generel indsats	62 %	72 %	85 %
Ikke placeret	1 %		

2013 I alt sprogvurderet børn 31.	2013 Sprogvurderingsscore opdelt på indsatsgrupper for alle 3- årige i kommunen. I alt 23 børn	2013 Sprogvurderingsscore opdelt på indsatsgrupper for alle 5- årige i kommunen. I alt 8 børn.	Gennemsnits score for alle børn i Danmark
Særlig indsats	39 %		5 %
Fokuseret indsats	13 %		10 %
Generel indsats	48 %	88 %	85 %
Ikke placeret		12 %	

Tallene for de 5- årige kan ikke direkte sammenlignes, da der er markant færre sprogvurderinger i 2013 end i 2014. I 2013 var det kun få institutioner, som sprogvurderede børnene inden skolestart.

Nogle institutioner vælger at sprogvurdere alle deres 3-årige, men det er på nuværende tidspunkt ikke alle 3-årige, som tilbydes en sprogvurdering. Det er det pædagogiske personale, der vurderer om der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering. Da ikke alle kommunens 3-årige sprogvurderes er kommunens gennemsnit ikke på niveau med landsgennemsnittet. De børn som af institutionerne fravælges, er børn, som højst sandsynligt ville være landet i generel indsatsgruppe.

Det anbefales, at der er fokus på at sprogvurdering skal omfatte alle børn. Dermed støttes der op om barnets sproglige udvikling, og der kan dermed skabes mulighed for at arbejde med at få løftet alle børn til at udnytte deres potentialer fuldt ud.

Rammerne om den samlede sprogindsats, herunder § 11 indsatsen beskrives, jf. dagtilbudsloven og offentliggøres på kommunens hjemmeside medio 2015.

3.0 Faglige kvalitetsvurderinger

3.3 Evaluering af Politikker og Mål Børne- og Kulturområdet 2011-2014.

I maj 2014 er der afholdt en temadag, hvor dagtilbudsledelsen har udarbejdet status og evaluering på mål og indsatser på 0-6 års området. De fem politiske målsætninger for 0-6 års området 2011-2014 er:

1. Udvikling og synliggørelse af børne- og læringsmiljøet
2. Børns sproglige udvikling
3. Kost- og bevægelsesinitiativer
4. Inddragelse af forældre som ressource
5. Pædagogisk mangfoldighed gennem samarbejde på tværs af institutionerne

Udvikling og synliggørelse af børne- og læringsmiljøet

Mål 1 Børneprofiler

For at sikre sammenhæng og helhed i kommunens tilbud til børn og unge, er der fokus på udvikling af et redskab, der kan bruges til videns-overlevering i overgangene mellem de forskellige kommunale tilbud. Børneprofilen er et dialog redskab og skal:

- anvendes til systematisk at kunne følge udvikling i det enkelte barns læring
- anvendes i dialogen mellem forældre og institution
- anvendes til at overføre viden i overgange fra dagtilbud til skole.

Børneprofilen udvikles som led i implementering af ny ledelsesstruktur i foråret 2015.

Mål 2 Overgange

Der skal være en konkret beskrevet praksis for overgangen mellem dagtilbud til skole og skolefritidsordning. Der arbejdes videre med drøftelse vedr. skoleudsættelser, hvor fokus er på at færre børn skoleudsættes.

Arbejdet med at udvikle retningslinjer for overgange i barnets liv igangsættes som led i ny ledelsesstruktur i efteråret 2015.

Mål 3 Fællesskab i praksis

Flere institutioner arbejder med "Fri for mobberi", som er et redskab til at understøtte arbejdet med børns sociale kompetencer. Der arbejdes med fokus på "Tidlig fremskudt forebyggende indsats" og det tværfaglige samarbejde omkring det enkelte barn i overgangen mellem dagtilbud og skole.

Målet er, at alle børn skal være en del af et betydningsfuldt fællesskab, som er en forudsætning for god trivsel hos barnet.

Som led i ny ledelsesstruktur efteruddannes profilmedarbejdere indenfor læreplanteamet 'sociale kompetencer', herunder arbejdet med at udvikle børnefællesskaber. Heri vil indgå nye redskaber til at understøtte arbejdet med gode børnefællesskaber.

Resultaterne fra Forældretilfredshedsundersøgelsen for 2014 peger på, at der er behov for at løfte arbejdet med følgende områder i forhold til fællesskaber:

- Der skal arbejdes på, at forældrene oplever mere synlighed omkring børnenes læring.
- Der skal arbejdes på, at øge tilfredsheden med arbejdet med barnets sociale kompetencer, samt arbejdet med at styrke børnenes relationer til hinanden.

Disse forhold er faldet i forhold til 2012, og er vigtige i forhold til børnenes muligheder for læring og trivsel.

Forældreundersøgelsen viser, at tilfredsheden med arbejdet med at begrænse drilleri er den samme som 2012. Ligeledes er tilfredsheden med dagtilbuddets arbejde med at skabe gode overgange den samme som 2012.

3.0 Faglige kvalitetsvurderinger

Børns sproglige udvikling

Mål 1 Sprogvurdering

Der er i perioden igangsat en række tiltag. Alle institutioner anvender 'Rambøll sprog' til sprogvurdering af de 3 årige, de 5 årige og børn i 0. klasse. Der er uddannet sprogvejledere i alle dagtilbud og der er etableret netværk for alle sprogvejledere. Institutionerne samarbejder med biblioteket og der er kommet frivillige læsevenner i institutionerne.

Mål 2 Skriftsprog

I 2013 er projektet 'Digitalisering og læring' igangsat. Projektet omhandler bl.a. et kompetenceløft via kurser og temadag for medarbejdere og ledere i dagtilbud, som skal sikre at arbejdet med moderne medier sker, som en integreret del af institutionens arbejde med læreplanerne, udviklingsforløb og andre tiltag i hverdagen.

Skriftsproget ses i mange sammenhænge, hvor de professionelle inddrager læsning og stavning. Anvendelsen af forskellige medier i den pædagogiske praksis sker gennem leg, rim og remser, spil, moderne teknologi, tegning og skrivning, dialogisk læsning, samtale om ord mm.

Projektet 'digitalisering og læring' integreres i efteruddannelsen af profilmedarbejderne, som efteruddannes som led i ny ledelsesstruktur. I efteruddannelsen indenfor alle læreplanstemaer indgår viden om, hvordan digitale medier kan understøtte børns læring.

Kost- og bevægelsesinitiativer

Alle institutioner har arbejdet med kost og bevægelsesinitiativer i samarbejde med forældrebestyrelserne. Det har ført til nye indsatser, som retningslinjer for det sunde måltid og fælles idrætsdag for alle daginstitutioner og fælles idrætsdag for dagplejen.

Ifølge forældretilfredshedsundersøgelsen er tilfredsheden med synligheden af arbejdet med kost og bevægelsesaktiviteter i dagtilbuddet faldet, og der skal derfor fokus på, hvordan der arbejdes og hvordan arbejdet kan synliggøres bedre for forældrene.

I 2015 udarbejder Center for Børn og Unge i samarbejde med Center for Sundhed og Forebyggelse retningslinjer indenfor mad og måltider. Retningslinjerne bygger på sundhedsstyrelsens anbefalinger til sund kost. Retningslinjer samt en 'tjekliste' til inspiration til revidering af den lokale kostpolitik gives til alle institutioner. Målet er, at institutionerne med afsæt i nye retningslinjer og 'tjekliste' reviderer nuværende retningslinjer for kost og bevægelsesinitiativer i egen institution, og at der gennem dette arbejde kommer synlighed omkring indsatsen.

I 2015 afholder Center for Sundhed og forebyggelse endvidere forskellige workshop for køkkenpersonalet i dagtilbuddene.

Inddragelse af forældre som ressource

Der skal fokus på, hvordan samarbejdet mellem forældre og det pædagogisk personale kan udvikles og hvordan dialogen omkring barnets trivsel, læring og udvikling kan styrkes yderligere.

Der arbejdes her med den daglige dialog og forældreinddragelse i forhold til at beskrive barnets udvikling gennem arbejdet med Børneprofilen.

Børneprofilen udvikles som led i implementering af ny ledelsesstruktur i foråret 2015. Børneintra er blevet en integreret del af kommunikationen med forældrene, men der skal et øget fokus på at synliggøre daginstitutionernes pædagogiske arbejde gennem Børneintra.

3.0 Faglige kvalitetsvurderinger

Pædagogisk mangfoldighed gennem samarbejde på tværs af institutionerne

Den Musikalske fødekæde

Med "Den Musikalske fødekædestrategi" er der i 2012 - 2014 sat ekstra fokus på børn og unges adgang til musik i Vallensbæk Kommune.

Vallensbæk Kommune vil med et stærkt fokus på musik og en musikalsk fødekæde være med til at skabe kulturelt dannede, nysgerrige og innovative mennesker.

Alle dagtilbud og folkeskoler har stiftet bekendtskab med musikskolens undervisningstilbud og har deltaget i konkrete samarbejder med musikskolen.

Perspektivet i den praktiske indsats har været at sigte mod, at alle børn jævnligt deltager i kvalificeret og inspirerende musikalsk samvær.

Daginstitutionerne har i løbet af 2012-2014 haft inspirationsbesøg af den musikfaglige konsulent, og der har i efteråret 2014 været afholdt et supervisionsforløb hvor hver institution kunne tilmelde en eller to pædagoger til tre musikalske supervisionsaftaler samt en fælles opsamlingsdag med de deltagende.

De faglige temaer for disse forløb har været at forøge bevidstheden om musikkens parametre som klang, rytme, puls, udtryk både i forbindelse med deciderede musikaktiviteter og i forbindelse med den daglige kommunikation med børn i forskellige aldre, så den musikalske og lydlige side af børns sproglige udvikling også får opmærksomhed

De fleste af kommunens daginstitutioner har i løbet af perioden forøget mængden af musikalske traditioner som ugens eller månedens sang, ugentlig morgensangssamling, musikmeditation, sang på legepladsen eller lignende.

Dagplejen har både deltaget ved daginstitutionernes temadage og haft besøg af den musikpædagogiske konsulent ved et par særlige inspirationsarrangementer. Dagplejen har desuden understøttet strategien ved et inspirationsforløb fra DGI, på musik og bevægelsesområdet.

Musikområdet er fra 2015 indtænkt i et videreuddannelsesforløb for pædagoger i hele kommunen sammen med andre indsatsområder.

Børnekulturuge

I tilknytning til Vestegnens Kulturuge har der i 2012-2014 været børnekulturuge i uge 37, hvor skoler og institutioner har fokuseret på kulturområdet og mange børn har deltaget i workshops med forskellige kunstnere som gæstelærere.

I Kulturugen præsenteres børnene for en bred vifte af kulturelle udtryksformer med henblik på at udvikle børnenes kulturforståelse. Skoler og dagtilbud samarbejder med Center for Borgeraktivitet og Kultur om planlægningen af Kulturugen.

I 2015 afholdes igen Kulturuge i uge 37. Kulturugen afholdes i de nye distrikter med et nyt fokus på, at anvende byen som et stort 'læringsrum'.

3.4 Læreplansevaluering – læringshistorier

Pædagogiske læreplaner og pædagogisk praksis

Ifølge Dagtilbudsloven § 8 skal der i alle dagtilbud udarbejdes en skriftlig pædagogisk læreplan for børn i aldersgruppen 0-2 år og for børn i aldersgruppen fra 3 år til barnets skolestart. Den pædagogiske læreplan skal give rum for leg, læring og udvikling af børn i dagtilbud. Ved udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan skal der tages hensyn til børnegruppens sammensætning.

Stk. 2. Den pædagogiske læreplan skal beskrive dagtilbuddets mål for børnenes læring inden for følgende temaer:

1. Alsidig personlig udvikling.
2. Sociale kompetencer.
3. Sproglig udvikling.
4. Krop og bevægelse.
5. Naturen og naturfænomener.
6. Kulturelle udtryksformer og værdier.

Stk. 3. Den pædagogiske læreplan skal beskrive relevante pædagogiske metoder og aktiviteter, der iværksættes for at nå målene, og hvordan læreplanen evalueres.

Stk. 4. Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvilke relevante pædagogiske metoder, aktiviteter og eventuelle mål, der opstilles og iværksættes for børn med særlige behov.

Stk. 5. Det skal endvidere fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan arbejdet med et godt børnemiljø. Jf. § 7, stk. 1, bliver en integreret del af det pædagogiske arbejde. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Stk. 6. For dagplejen udarbejdes den pædagogiske læreplan samlet for alle dagplejehjem eller distrikter tilknyttet den kommunale dagpleje.

3.0 Faglige kvalitetsvurderinger

I Vallensbæk kommune har evalueringen af de pædagogiske læreplaner bestået af en proces, hvor der er blevet arbejdet med læringshistorier; først som workshop og introduktion på dagtilbudsledermøde, herefter ude i den enkelte institution og derefter et samlet analysearbejde med den samlede dagtilbudsledelse.

Læringshistorier og arbejdet med disse beskrives på følgende måde:

Læringshistorier er en fortælling om et barns eller flere børns læring i konkrete situationer – dvs. en nedskrevet "videooptagelse" af splitsekundet, hvor den nye læring viste sig

Læringshistorier kan sætte fokus på den rolle vi har som pædagoger (planlagt) og den kan beskrive den som barnet selv "sørger for".

Læringshistorier er en metode til at dokumentere læring, som lægger vægt på at studere læringen, mens den foregår og de samspil den indgår i foregår.

Metoden lægger desuden stor vægt på at identificere barnets motivation og forstå læringsmiljøet ud fra barnets perspektiv

Kilde: KL

Der er udarbejdet 133 læringshistorier af det pædagogiske personale i alle kommunes dagtilbud (institutioner og dagpleje) i januar og februar 2015. Læringshistorierne har taget udgangspunkt i hverdagens praksis og den læring, der er synlig her. Hver enkelt lille historie giver et øjebliksbillede af, hvordan personalet arbejder og forstår læring, og indfanger således et konkret udsnit af de betydningsfulde sammenhænge, der er på spil for et barn eller en gruppe af børn i en læringssituation. Læringshistorierne er herefter tematiseret efter de pædagogiske læreplanstemaer og den videre analyse beskriver de forhold, der understøtter eller reducerer mulighederne for børnenes læring i dagtilbuddet, set i perspektiv af læreplanstemaerne.

Det er ledelsen på dagtilbudsområdet, der har analyseret videre på det pædagogiske personales læringshistorier, og således fundet frem til muligheder og barrierer i forhold til børnenes læring i dagtilbuddet. Hele arbejdet med læringshistorier har understøttet arbejdet hen mod en reflekterende kultur i dagtilbud på medarbejder og ledelsesniveau. Det blev beskrevet på et dagtilbudsledermøde, hvor der blev samlet op på erfaringerne med at arbejde med læringshistorier.

Konkret er alle læringshistorierne blevet fordelt efter de 6 pædagogiske læreplanstemaer kategoriseret efter hvilke tema eller temaer historien relaterer sin læringshistorie til. Under hvert tema fra den pædagogiske læreplan beskrives:

- Strategi og sammenhæng – beskrivelse af mål for læreplanstemaerne fra 'Informationshåndbogen for pædagogiske læreplaner' (2005).
- Tegn og mønstre – hvilke tegn og mønstre er læringshistorien udtryk for.
- Metarefleksion – tegn og mønstre analyseres og refleksionerne beskrives her.
- Nye erkendelser – ud fra de nævnte refleksioner, hvad giver det så anledning til at udvikle på.

Arbejdet har skærpet personalets, ledelsens og forvaltningens forståelse for, hvor der sker læring i dagligdagen sat i relation til, hvordan de pædagogiske læreplanstemaer udmønter sig i den konkrete hverdag i dagtilbuddet, samt givet opmærksomhed på de områder, hvor temaerne kan komme mere i spil og hvor arbejdet med temaerne kan løfte den faglige kvalitet endnu mere.

På et opfølgende møde giver dagtilbudslederne udtryk for, at de kan mærke at metoden har løftet kvaliteten i fagligheden. De små hverdagshistorier, der fortælles og skrives til forældrene og internt i huset, er blevet kvalificeret og skærpet med fokus på, hvor læringen sker. Metoden understøtter arbejdet med at synliggøre læringen, så forældrene bliver bedre informeret om, hvad der foregår i dagtilbuddet. Synliggørelsen af læringen kan også medvirke til at tydeliggøre for forældrene, hvordan de selv kan understøtte deres barns trivsel og læring.

Flere af lederne har valgt at arbejde videre med metoden og anvende den til dokumentation og evaluering og synliggørelse af læringen i forhold til projekter, forældresamarbejdet og faglig udvikling. Et dagtilbud kobler ex læringshistorier til dokumentation og faglig refleksion i forbindelse med et aktionslæringsprojekt.

Selve evalueringen af læreplanstemaerne har således vist sig samtidig at være understøttende i forhold til det faglige arbejde, samarbejdet med forældrene og har øget arbejdet med refleksion og læring i praksis.

Læreplanstema: Alsidig personlig udvikling

Selvværd, grænsesætning, fantasi, kreativitet, følelser, stillingtagen, motivation og vedholdenhed

Strategi og sammenhæng

- Børnene oplever at de har mange forskellige muligheder for at deltage aktivt og gøre sig betydningsfulde sociale og kulturelle erfaringer.
- Børnene har plads til at udfolde sig som selvstændige stærke og alsidige personer, der selv kan tage initiativ.
- Børnene har mulighed for at opleve sig som værdifulde deltagere i og medskabere af et socialt og kulturelt fællesskab.

"Det er i det sociale fællesskab, at børn udvikler deres personlighed. I dagtilbuddene skal børn have mulighed for at blive set, holdt af og værdsat som en del af et fællesskab, der gør verden sjov og spændende. De skal lære at håndtere modstand, frustrationer, konkurrence og kærlighed."

(Kilde: Informationshåndbog om pædagogiske læreplaner i dagtilbud (2005))

Tegn og mønstre

Læringshistorierne udmønter sig her indenfor følgende tendenser med forskellige tegn på læring. Den første tendens er:

Læring i fællesskaber

Den følgende læringshistorie viser, at det er i fælleskabet at læringen er mulig i forhold til at lære at positionere sig i en gruppe og det styrker barnets selvværd at kunne det. Ved at gentage aktiviteten skaber pædagogen tryghed, og gør det muligt for børnene at lære nyt.

Navnerunde

Storegruppen sidder omkring bordet og skiftes til at sige deres navn højt. For hver runde bliver børnene mere trygge og siger deres navn med større sikkerhed. De børn der har let ved det, bliver spurgt om flere detaljer ex hvor de bor, hvilket land mm. Børnene lærer om sig selv og hinanden og lærer at være trygge i gruppen, og turde tale højt i en større gruppe.

Muligheder for spejling anvendes aktivt i hverdagen, og er med til at der sker læring i de nære hverdagsaktiviteter i dagtilbuddet. Det fremmer børnenes muligheder for at lære af hinanden, og medvirker til at de ser sig selv og hinanden som en ressource.

Den følgende læringshistorie viser en hverdagssituation, hvor personalet har skabt tydelige rammer for, hvilken aktivitet der nu skal ske. Det gør det nemmere for børnene at navigere og det skaber plads til leg og udforskning omkring aktiviteten 'at gøre sig klar til at sove efter frokost'. Børnene oplever overskud til at lære nyt og kaste sig ud i udfordringer, fordi rammerne er veldefinerede ud fra personalets ønsker om at gribe aktiviteten an på denne måde. Det giver børnene mulighed for at lære af hinanden, hjælpe hinanden og at se sig selv i forskellige positioner og det udvider deres repertoire af handlemuligheder. Børnene lærer både at give og modtage og samtidig vigtigheden af at kunne bidrage til fællesskabet.

Det er svært!

Laura er stor og får hurtigt smøget blusen over hovedet. Sokkerne flyver også afsted og lander foran Wilhelm, der er noget mindre. Han smiler, kigger opmærksomt og hiver så koncentreret fat i sine egne strømpebuksefødder.

Det er inden sovetid. Frokosten er ryddet af vejen og børnene ved hvad der skal ske. Nu er det tid til at tage tøj af og gå på toilettet, få ren ble inden de skal ud og putte.

Wilhelm bakser videre med sine strømper. "Det er svært!" Laura kigger på ham. "Det er bukser – skal jeg hjælpe?" Laura får bakset strømpebukserne ned om Wilhelms blenumse, mens han balancerer med et fast tag i reolen. Laura får møvet strømpebukserne ned om Wilhelms ankler "Så!" Wilhelm jokker ud af strømperne og prøver at kyle dem afsted … han smiler. Laura løber ud på toilettet…

Historien leder samtidig hen i det næste tegn på læring indenfor læreplanstemaet alsidig personlig udvikling, der handler om selvhjulpenhed.

Læreplanstema: Alsidig personlig udvikling

Selvværd, grænsesætning, fantasi, kreativitet, følelser, stillingtagen, motivation og vedholdenhed

Selvhjulpenhed

Her er vigtige tegn på læring knyttet an til de voksnes organisering og guidning, samt at børnene lærer at vælge og vælge fra, og at være kreative omkring deres valg. Det udvikler deres handlekompetence og selvstændighed.

Smøre selv mad dag

En dag om ugen er det smør-selv-mad-dag. Alle børnene elsker det og føler sig meget store, når de selv smører deres mad. Hjalte vil gerne have en leverpostejsmad. Han vil også gerne have revet gulerod på. Pludselig er der flere af børnene, der vil have revet gulerod på deres leverpostej, men Eigil vil hellere have agurk.

Børnene fortæller om, hvilken slags mad de gerne vil smøre og vælger selv, hvad de gerne vil have på af pålæg. De lærer at sætte ord på, hvad de laver og hvad de spiser. Når maden skal smøres og pålægget skives, er det samtidig god træning for finmotorikken.

Læringsrummet er organiseret om en hverdagsbegivenhed som måltidet, hvor der gøres noget særligt ud af aktiviteten i forhold til at styrke barnets selvhjulpenhed. Det styrker barnet i at lære at vælge og udvikler dets handlekompetence i samspil med de andre børn.

Kognitiv Kobling

I den følgende læringshistorien er den voksnes opmærksom på det enkelte barns intentioner og på de forhold der muliggør det enkelte barns personlige udvikling afgørende for, hvordan situationen håndteres fremadrettet. Læringshistorien viser, hvordan det enkelte barn udvikler sig i fællesskabet med de andre og får mod og kompetencer til at øve sig i at finde og sætte sine personlige grænser.

Meta refleksion

Der er opmærksomhed på at finde flere aktiviteter, der fremmer forskellige børns nysgerrighed og som samtidig giver trygge rammer, der muliggør at børnene kan finde sig selv i fællesskabet.

Det er vigtigt at børnene oplever sig hørt, forstået, værdsat og guidet, samt at læringsmiljøet er klart organiseret, så børnene umiddelbart finder sig til rette med sig selv og hinanden. Det kendetegner læringshistorierne at den professionelle ser det enkelte barns intentioner og reagerer i forhold til det.

Nye erkendelser

Når børn er trygge, er de også mere modige og nysgerrige. Børns nysgerrighed og mod på at 'ville selv' skal understøttes af professionelle, der ved hvad der er på spil, når barnet viser tegn på at øve sig. At lære nye ting tager tid – vi skal give børnene tid, tid til at observere, tid til at øve sig, tid til at blive frustreret over, at tingene ikke lykkes første gang, og vi skal give dem tid til at gøre de ting de allerede kan. Vi skal også udfordre børnenes læring gennem læringsmiljøer, hvor børnene bliver præsenteret for nye aktiviteter. Det er de professionelle, der hele tiden skal være opmærksomme på nye læringsmål og derved skabe læringsmiljøer der kan understøtte disse.

Den stille pige siger fra

NEJ! Emma slår ud efter Viktor og skubber bagefter til Geo mens hun "siger" en masse, og det lyder som om de to drenge får en ordentlig "skideballe".

Jeg er ude i baderummet med en lille gruppe børn. Vi vasker legetøj. Emma er en pige, der ofte holder sig i baggrunden og observerer situationen lidt fra sidelinjen. Det er sjældent hun siger noget, og hvis de andre børn går for tæt på, eller tager hendes legetøj, plejer hun at græde og vente på at en voksen hjælper hende. Men i dag i baderummet opdager jeg pludselig en anden side af Emma.

Den lille gruppe af børn i baderummet har plasket og grinet og skubbet til hinanden, og nu har Emma altså fået nok. Nu skal der arbejdes videre med at vaske legetøj – ikke så meget pjat! Her i denne lille gruppe, i færd med en aktivitet, som hun gerne vil være med i, får hun pludselig "sagt fra" og sat sine personlige grænser overfor de andre børn. Emma er ved at udvikle en ny identitet, hvor hun er aktiv og aktivt siger fra, samtidig med at hun er nysgerrig og deltagende i det der sker omkring hende.

Læreplanstema: Sociale kompetencer

Etablere fællesskaber med andre, føle og udtrykke empati og respekt for andre, indgå i sammenhænge med andre og kende til demokratiske værdier

Strategi og sammenhæng

- Børn anerkendes og respekteres som de personer, de er.
- Børnene oplever at de hører til.
- Børnene oplever tryghed og tillid i deres relationer til både voksne og andre børn i et dagtilbud uden mobning og drillerier, og hvor ingen holdes udenfor.
- Børnene inddrages og opmuntres til at være aktive deltagere i fællesskabet.
- Børn lærer at samarbejde med andre og deltage i de demokratiske beslutningsprocesser

Tegn og mønstre

Læringshistorierne viser, at der er følgende tendenser for arbejdet med sociale kompetencer:

Planlagte rammer, formelt læringsmiljø

Det der kendetegner et godt læringsmiljø er at børnene mødes af et personale, der er anerkendende og i stand til at se verden fra barnets perspektiv. Det er vigtigt at børnene oplever, at de bliver inddraget og mødt af nærværende voksne, og at de får erfaringer med at de kan selv. Det fremmer børnenes læring at deres initiativer og intentioner bliver mødt og anerkendt og er med til at gøre dem mere selvhjulpne. Når børnene oplever genkendelighed i hverdagen ex omkring samling og spisning mm. er det med til at skabe tryghed og dermed overskud til at orientere sig mod nye læringshorisonter

Leg og samvær udenfor planlagte aktiviteter

Det der kendetegner et godt læringsmiljø er aktive medarbejdere, der er med til at skabe deltagelsesbaner for børn i og udenfor legen og guider de børn, der har brug for det. Det fremmer mulighederne for læring, når medarbejderne støtter og guider børnene i sociale spilleregler og det er med til at skabe fællesskaber, hvor der er plads til både tryghed og udfordringer. Udvikling af sociale kompetencer sker også i hverdagspædagogikken, hvor det er vigtigt, at der er plads til at børnene udvikler venskaber.

En reflekterende kultur i det enkelte dagtilbud giver afsæt for at medarbejderen har overblik og nærvær i situationen, kan analysere hvad der sker og følge op med kvalificeret handling. Det er med til at øge kvaliteten i dagtilbuddet.

Følgende læringshistorie viser, hvordan den voksne guider og styrker barnet i at deltage i de sociale fællesskaber ved at lære barnet nye handlemønstre, der giver adgang til legerelationer.

Kærlighed og kunsten at kommunikere

Basil er glad for en pige på stuen der hedder Sara. Basil vil gerne lege alene med Sara. En dag leger Sara med Oscar og Basil går hen og slår Oscar. "Hvorfor slår du Oscar?" spørger pædagogen. Basil har svært ved at udtrykke sig på dansk, men kan sige det på tyrkisk til pædagogen med tyrkisk baggrund. Basil svarer at han godt kan lide Sara og derfor vil han ikke have at andre leger med hende. Pædagogen forklarer Basil at Sara ikke vil lege med ham når han slår, heller ikke når han slår de andre børn. Jeg spørger ham om der er noget andet han kan gøre, hvis han gerne vil lege med Sara?

Siden den dag slår Basil ikke, men sætter sig hen ved siden af Sara, hvis han vil lege med hende eller lege med, hvis hun er i gang med en leg med de andre børn.

Læreplanstema: Sociale kompetencer

Etablere fællesskaber med andre, føle og udtrykke empati og respekt for andre, indgå i sammenhænge med andre og kende til demokratiske værdier

Den voksne guider og sørger for at barnet lærer at begå sig i fælleskabet og får lært forskellige strategier til at få adgang til legen og fællesskabet. De professionelle sørger for at bruge de kompetencer og ressourcer der er til rådighed i institutionen (ex voksen med samme sprog som et barn, der endnu ikke har lært dansk).

Din tur – min tur

De største i børnegruppen har haft en del konflikter om legetøj på det seneste. Vi har i den forbindelse gjort meget ud af at fortælle om at skiftes – først er det din tur og så den næstes tur. En dag ser jeg Oliver stå i garderoben og dirigere børnene i en leg, hvor de er løver. Så er det din tur til at brøle og så er det din tur. Alle børnene er meget engagerede i legen og venter pænt på deres tur til at brøle.

Læringshistorien viser, at de professionelle har valgt at sætte aktiviteter i gang på stuen, der understøtter aktiviteter omkring regellege. Ved at introducere spilleregler omkring turskifte, viser de voksne forskellige muligheder for konflikthåndtering, og det er med til at styrke kulturen i dagtilbuddet omkring fællesskaber. Læringshistorien viser, at nogle børn har taget reglen til sig og anvender den med succes.

Meta refleksion

Det styrker læringsmiljøet indenfor børnenes sociale kompetencer, når medarbejderne guider børnene og styrker deres muligheder for deltagelsesadgange.

Fællesskaber er afgørende for at børn kan spejle sig i hinanden. Det er altså fællesskabet, der bidrager til at barnet kan udvikle sociale kompetencer og derved også lære om sig selv. Som professionelle ved vi, at gode fællesskaber øger trivslen hos det enkelte barn, og vi ved at en god trivsel er en forudsætning for, at barnet i øvrigt kan motiveres til at lære.

Nye erkendelser

Som professionelle skal vi sikre gode fællesskaber for alle børn og dette skal blandt andet gøres gennem systematisk anvendelse af redskaber, der kan afdække om alle børn er en del af et fællesskab. Relationen mellem børnene skal analyseres – er det en god relation? er det en konfliktfyldt relation? osv.

Er der børn, der ikke er i en god relation eller har et venskab, skal der i samarbejde med forældrene udarbejdes en handleplan for, hvordan barnet bliver en del af fællesskabet. De nye erkendelser handler om, at systematisk analyse af fællesskabet kan afdække om et eller flere børn er i udkanten eller uden for fælleskabet.

Læreplanstema:

Sproglig udvikling

Ordforråd, udtale, kendskab til skriftsprog, rim og remser, eksistensen af tal og bogstaver og hvad de kan bruges til, IT/medier og kommunikation.

Strategi og sammenhæng

- Børnene får mulighed for at udvikle deres sprog gennem dagligdagens aktiviteter.
- Børnene bliver udfordret til sproglig kreativitet, til at udtrykke sig på mange forskellige måder og ved hjælp af forskellige kommunikationsmidler.
- Børnene bliver støttet til at udvikle deres nysgerrighed for tegn, symboler, bogstaver og tal.

Det er vigtigt, at børnene møder voksne, der forstår at lytte og møde dem ved deres behov, samt støtter dem i at sætte ord på deres meninger og følelser. Derved erfarer barnet, at sproget kan gøre det muligt at komme i kontakt med omverdenen og at de kan kommunikere deres følelser til andre når de er glade, kede af det, vrede eller nysgerrige.

Når børn kan udtrykke sig og gøre deres følelser, meninger og behov forståelige for andre kan de derigennem handle. Det er vigtigt at børn lærer at forstå og skabe kontakt til andre og indgå i samtaler, hvor der både tales, lyttes, spørges og svares.

Sproget omfatter også det nonverbale sprog som mimik, kropssprog og tegnsprog.

Tegn og mønstre

Læringshistorierne viser følgende tendenser indenfor læreplanstemaet sprog:

Ord med flere betydninger

Læringshistorien viser, at den professionelle pædagog er lyttende og fanger barnets spor. I den mindre gruppe er der ro og koncentration til at lege med ordene og udvide deres betydning og nuancere de forskellige begreber og kategorier som dyr, mennesker, ting – blomster, træer:

Bjørn er ikke en bjørn – han er en dreng

Jeg sidder med 4 drenge og taler om isbjørne." Der findes også bjørne, der bare hedder bjørne og de er ikke hvide, men brune eller sorte". Jeg kan se på Gustav, at han vil sige noget.

"Ja Gustav, hvad vil du sige?"

"Jeg kender også en der hedder Bjørn og det er min storebror! Han er ikke et dyr, men en dreng!"

"Ja – mennesker kan også hedde Bjørn" siger jeg.

"Kan man hedde andre ting som findes?" Gruppen snakker videre om at man også kan hedde Sten og Rose og Viol og Birk.

"hvad er birk?"

En anden historie viser et eksempel på hvordan et emne, der er blevet arbejdet grundigt med, sætter spor i lang tid efter i hverdagen i dagtilbuddet. Børnene griber de forskellige kategorier og inddrager elementer i deres leg og tilegner sig nye forståelser af de forskellige betydninger af et ord.

Drageleg

Der har været dragetema på stuen og der er fyldt med ildspyende piberensedrager, biblioteksbøger om drager, der er sunget dragesange og alle børnene har været med ude og sætte en drage op og set hvordan vinden leger med den.

To piger leger på stuen "Skal vi lege drageleg?"

"der er to slags drager, dem der er oppe i vinden og så dem der spyer ild – skal vi ikke lege ilddrager?"

Læreplanstema: Sproglig udvikling

Ordforråd, udtale, kendskab til skriftsprog, rim og remser, eksistensen af tal og bogstaver og hvad de kan bruges til, IT/medier og kommunikation.

Bogstaver

En anden tendens der knytter sig til læreplanstemaet sprog, handler om at lege med bogstaver, rim og remser. Ved at tage fat i børnenes navne, og give opmærksomhed til det bogstav hvert enkelte barns navn starter med, øves lyde der er en del af dagligdagen på en systematisk måde. Den professionelle går således ind og understøtter børnenes sproglige udvikling ved at gentage de daglige ord, tydeliggøre lydene og anvende ordene i forskellige kontekster, så børnene oplever nuancerne i sproget. Sprogarbejdet kædes samen med andre aktiviteter, således at der også bages S-snegle, der formes som en lang S-slange der danner et S. Det viser samtidig at der er fokus på sproget i alle situationer, hvor sprog og begrebslæring er oplagt.

ABC

Mellem-stor-børnsgruppen holder samling lige inden frokost hver dag. Vi har i et stykke tid sunget bogstavsangen "a,b,c,d,e,f.."osv.

Bagefter har vi vist børnene hvilket bogstav deres fornavn starter med. Nu er vi nået dertil hvor bogtaverne bliver hængt op på tavlen og så kommer børnene op og peger selv på deres navnes første bogstav og siger hvad det hedder.

Et barn hvis navn starter med b kommer op til tavlen. "B" siger hun. Jeg siger "b" det er rigtigt. Så nævner jeg nogle andre ting i rummet der starter med b, biler, blomster, bøger..

De andre børn begynder at komme med deres egne forslag: "Baba, bagdel, Bertram"

Det er rigtigt siger jeg og så fortsætter vi til nogle andre børns navne.

Her bringes nuancerne frem i sproget – ex hvilken lyd siger bogstavet og er der andre ord med samme lyd. Læringshistorien viser, at den sproglige udvikling knytter sig til et læringsmiljø, der har fokus på sprog og hvor medarbejderne formår at differentiere miljøet, så det er tilpasset de børn der deltager. Det understøtter også at børn har forskellige læringsstile. At skabe kontinuitet og gentagelser og at forbinde sammenhænge igennem sprog, sproglege, og genfortællinger er med til at understøtte sprogligt fokus. Fx når det er en fast del af hverdagen at der synges eller læses inden frokost eller synges til samling ex navnesangen, hvor alle navne gentages og hvert enkelte barns navn får opmærksomhed, som en vigtig del af fællesskabet og som en lyd der har en særlig betydning i hverdagen.

Dialogisk læsning

De tre bukkebruse

I en mindre gruppe på fire børn sidder vi og læser de tre bukkebruse. Det er 3. gang børnene får læst historien og de venter i spænding på at trolden kommer farende. Vi har et bordteater hvor børnene bagefter spiller teaterstykket og Vigga tramper til sidst den store bukkebruse over broen. Så kommer trolden farende: "hvem er det der tramper på min bro?"

"den store bukkebruse.."

"Nu kommer jeg og æder dig!"

Vigga: "Nej, nu kom du med over på engen og så leger vi sammen.."

Læringshistorien viser at den dialogiske læsning og den efterfølgende bearbejdning af historien, medvirker til at børnene udvikler en forståelse for de forskellige begreber og handlingsmønstre i historien og således får en introduktion til opbygning og handlingsforløb samtidig med at de lærer forskellige ord kategorier ex lille, mellem, større, størst. Samtidig er historien også et eksempel på at børnene udfordrer historiens præmis og kreativt bearbejder historien ud fra deres egen forståelsesramme.

Levi's

Læreplanstema: Sproglig udvikling

Ordforråd, udtale, kendskab til skriftsprog, rim og remser, eksistensen af tal og bogstaver og hvad de kan bruges til, IT/medier og kommunikation.

Metarefleksion

Sprogarbejdet har været et indsatsområde i flere år og er derfor også et af de områder, hvor vi kan se en stor udvikling i måden vi udvikler de sproglige læringsmiljøer. Det sproglige arbejde understøttes af nye metoder og redskaber, som er en integreret del af det pædagogiske arbejde. Dialogisk læsning og det tematiske sprogarbejde er fremherskende metoder når der arbejdes med at udvikle barnets sprog. Der til kommer at 'sprogvurderinger' er blevet en naturlig metode til at vurdere og følge barnets sprogudvikling.

Vi ved, at der i nogen grad anvendes digitale læringsmidler i dagtilbud. Da den digitale verden er en virkelighed, som børnene allerede agerer i og skal kunne agere i, i fremtiden, er det af stor betydning, at der lægges pædagogisk refleksion og didaktik ind over.

Nye erkendelser

I forhold til at øge forældresamarbejdet skal der arbejdes yderligere med at få synliggjort, hvilke læringsmiljøer der understøtter sprogudvikling i børnenes hverdag, så det kan ses og mærkes af forældrene og andre der kommer i dagtilbuddet. Ved synliggørelsen af arbejdet vil det også kunne støtte forældre og andre i deres forhold til at understøtte barnets sprogudvikling.

Sproget er mere og andet end det talte sprog. Skriftsproget og symbolsproget er andre sproglige udtryksformer, som skal ind i sprogarbejdet i dagtilbuddet. Gennem de digitale medier anvender barnet allerede i dag symbolsprog fx når de trykker sig ind på iPad en, men symboler findes alle vegne – på skilte, ved togstationer, i indkøbscentret osv. En øget opmærksomhed på symbolsproget vil udvide barnets sprogforståelse, når den professionelle taler om betydningen af symbolet. For det lille barn handler skriftsproget om at genkende mønstre og ord, hvor de genkender betydningen fx deres navn på garderoben. Skriftsproget må gerne gøres aktivt hos barnet. Barnet skal øve sig i at skrive og bruge sin fantasi til at skrive en historie. Vi skal som professionelle gøre det naturligt at bruge skriveredskaber og fx bede barnet om at "skrive" hvad der er på tegningen. En god opfølgning på dette er, når vi spørger barnet, fortæl mig om, hvad du har skrevet.

Læreplanstema: Krop og bevægelse

Sundhed, ernæring, fysisk aktivitet, beherske og praktisere fin- og grovmotoriske bevægelser, kende til dagtilbuddets og lokalområdets fysiske muligheder

Strategi og sammenhæng

- Børnene oplever glæde ved og forståelse for deres egen krop og ved at være i bevægelse.
- Børnene styrker deres fysiske sundhed ved at lægge vægt på ernæring, hygiejne og bevægelse.
- Børnene tilegner sig den fysiske, kulturelle og sociale omverden med alle deres sanser.

Børn bruger deres kroppe til at sanse og udforske verden. Når barnet støder på en udfordring aktiveres nye måder at forstå på. Kroppen rummer vores erfaringer, følelser og viden og bruges til at begribe og kommunikere med omverdenen. Derfor er det vigtigt at børn støttes i at nyde, opleve og tilegne sig det omgivende fysiske miljø, naturen, kulturen og får mulighed for at opleve verden gennem deres forskellige sanser.

De forskellige sanser stimuleres ved at børn møder verdens forskellighed gennem en variation af materialer og redskaber der styrker barnets selvforståelse. Herigennem lærer barnet vigtig viden også i forhold til erkendelse af sin egen krops grænser og læren om respektfuldhed overfor andres grænser og integritet. Det er vigtigt med en god grundmotorik som der kan bygges videre på hele livet – får man som barn opbygget en god grundmotorik er det nemmere at "vedligeholde" den som voksen.

"Er man tryg ved sin krop og kender dens styrke og muligheder har man et godt fundament at erobre verden ud fra."

Kilde: Informationshåndbog om pædagogiske læreplaner i dagtilbud (2005)

Tegn og mønstre

Indenfor læreplanstemaet krop og bevægelse ses der følgende tendenser der knytter sig til læringsmulighederne:

Planlagte aktiviteter

Det mønster der går igen i læringshistorierne om planlagte aktiviteter er, at gentagelse og tid og tålmodighed er med til at børnene lærer. De lærer at det ikke er så farligt at gå i svømmehal, eller at de kan slå kolbøtter eller kravle op i tårnet eller ribben selv. Ved at skabe tryghed og genkendelighed omkring en aktivitet der virker svær eller umulig, skabes der overskud til at barnet kan overvinde sig selv, lære nyt og styrke sit selvværd.

Et andet mønster der tegner sig i læringshistorierne er, at børnene lærer af hinanden og de voksne,. når de sammen er aktive og i bevægelse. Engagerede voksne er et vigtigt fundament for børns læringsmuligheder, både når de definerer rammerne og når de skaber mulighed for at børnene hjælper hinanden. Et læringsmiljø hvor børnene er opmuntrende og anerkendende overfor hinanden er også meget vigtigt for at der skabes et trygt fællesskab med mulighed for at der sker læring. Et inkluderende fællesskab giver mulighed for at nye fysiske kompetencer udvikles og styrkes hos det enkelte barn.

Havtyrens legeplads

Amira, Emma og jeg sidder på en stub.

"Lad os gå på træstammerne" siger Emma

Jeg vil også gerne, for der er masser af stammer man kan gå og balancere på. Men Amira har ikke lyst.

"jeg hjælper dig" siger jeg og Emma siger: "Det kan du godt…"

Amira sidder og kigger.

Efter noget tid siger hun glad: "Se hvor langt jeg har gået"

Læreplanstema: Krop og bevægelse

Sundhed, ernæring, fysisk aktivitet, beherske og praktisere fin- og grovmotoriske bevægelser, kende til dagtilbuddets og lokalområdets fysiske muligheder

Pædagogen er selv engageret og lader barnet mærke sin opbakning og tillid til at barnet kan. Dette gøres samtidig med at barnets behov for selv at overvinde sin modstand respekteres. Det går igen i læringshistorierne at den professionelles faglighed er vigtig i forhold til at vurdere hvad det enkelte barn og gruppen har brug for i de forskellige situationer. Også når der er brug for anerkendelse og motivation som fx i arbejdet med at gøre børn trygge i forhold til svømmehallen, det kølige vand og bruseren i omklædningen, der sprøjter.

Det fremmer mulighed for læring når pædagogen inddeler børnene i grupper, så der er mulighed for at alderstilpasse den enkelte aktivitet - ex tage storegruppen på tur til en udfordrende legeplads.

Kropsbevidsthed

Bevægelse er en selvfølgelig del af hverdagen. Bevægelse og kropsbevidsthed fremmes via de fysiske rammer og normer og værdier for, hvordan børnene har mulighed for at udfolde sig på den givne plads. Er der plads til løb og boldkast? Er der steder at klatre op? Steder at svinge sig rundt? Er der mulighed for at stimulere, afprøve og styrke kroppens sanser og bevægelighed? Og få pulsen op og mærke åndedrættet? Det er vigtigt at pædagogerne styrkes i deres faglige viden om, hvordan hverdagens muligheder for at sætte kroppen i bevægelse kan udfoldes endnu mere.

Der skal være plads til både store fysiske udfoldelser og mere stille lege. Og der skal være plads til både fri leg og tilrettelagte fysiske udfordringer.

Pædagogisk planlagte aktiviteter der giver mulighed for udvikling af motorik, stimulering af sanser, giver kendskab til kropsfunktioner og motiverer børnene til at bevæge sig. Derfor skaber det mulighed for læring når pædagogerne planlægger forløb med særligt henblik på at få sat fokus på kropsbevidsthed.

Læreplanstema: Krop og bevægelse

Sundhed, ernæring, fysisk aktivitet, beherske og praktisere fin- og grovmotoriske bevægelser, kende til dagtilbuddets og lokalområdets fysiske muligheder

Minimarathon

I forbindelse med motionsdagen havde vi vores eget minimarathon i vuggestuen. Her løb alle børnene rundt om legepladsen. Buster var ikke til at stoppe. De voksne stod rundt på legepladsen og heppede og gav high five ved målinjen.

Læringshistorien viser at betydning for læringsmulighederne er knyttet til de professionelles engagement i processen, samt viden om børns generelle udviklingstrin, ex at det er sundt at kravle før man øver sig i at gå. Minimarathon rundt på legepladsen kan derfor være en spændende udfordring tilpasset alderstrin og nærmeste udviklingszone.

Meta refleksion

Læringshistorierne peger på at der sker læring for børnene, når de professionelle har blik for at gribe muligheden i nuet for fysisk aktivitet.

I forhold til kropsbevidsthed handler mange af læringshistorierne om stille siddende aktiviteter der stimulerer finmotorikken. Derfor skal der sættes fokus på, hvordan vi tænker krop og bevægelse og om der er områder vi med fordel kan få løftet og udviklet i fremtiden. Eksempelvis børns bevægelser når de får brugt hele kroppen og får trænet både krop og balance, motion og koordination af hele kroppen.

Nogle gange er vores normer og værdier med til at sætte begrænsninger for børnenes bevægelse, ex løb på gangen, klatre op og sidde, balancere på bordet mm. Er der mulighed for at udfordre de måder vi indretter os på, så de fordrer bevægelse og aktivitet i hverdagen?

Nye erkendelser

For at kunne vedligeholde og udvikle området er det vigtigt at bibeholde fokus på, hvordan der arbejdes med krop og bevægelse, både i forhold til, at have masser af bevægelse i hverdagen og som tema i større planlagte aktiviteter og forløb.

Der kan med fordel fokuseres på hvordan det allerede eksisterende samarbejde med gymnastikforeninger og andre frivillige organisationer kan styrkes og videreudvikles. De frivillige organisationer byder ind med deres kompetence og viden, og får samtidig udbredt kendskabet til deres organisationer og udvidet omfanget af potentielle nye medlemmer.

Fysiske aktiviteter er med til at styrke de sociale fællesskaber, og virker derfor også som generator for inklusion.

adidas

Læreplanstema: Naturen og naturfænomener

Respekt og kendskab til naturen og naturfænomener, miljø, logisk tænkning og kende kategorier som vægt, form og antal

Strategi og sammenhæng

- Børnene udvikler respekt og forståelse og glæde ved at være i naturen.
- Børnene lærer naturen at kende med alle sanser og oplever den som kilde til rum for leg, oplevelse og udforskning og viden.
- Børnene tilegner sig mange forskellige erfaringer med natur, naturfænomener og miljø.

Børn udvikler sig følelsesmæssigt, mentalt og fysisk ved at være i naturen. Glæden ved at færdes i naturen og mærke de forskellige årstider i naturen sætter spor der rækker langt ind i det voksne liv.

Børns konkrete erfaringer i naturen og med naturfænomener, er med til at give grundlæggende forståelser for teknik, højde, tyngde, mængde, tal og rækkefølge. Det er altsammen viden der er værdifuld i forhold til at begribe verden.

Tegn og mønstre

Indenfor læreplanstemaet naturen og naturfænomener viser læringshistorierne, at der er masser af forskellige læringsrum i spil. Det er både på større ture i skoven, og på mindre ture i nærmiljøet og hverdagens legeplads at naturen og naturfænomener udforskes. Læringshistorierne viser også, at naturen og naturfænomener opleves indenfor – både når solen bryder igennem vinduet og blænder i øjnene og når det pludselig sner udenfor og inspirerer til sange og samtaler om regn mm.

Læringshistorierne indenfor læreplanstemaet naturen og naturfænomener grupperer sig i følgende tendenser:

Mulighed for at følge barnets spor

Læringshistorierne indenfor læreplanstemaet naturen og naturfænomener knytter an til mulighederne for at følge barnets spor.

I de planlagte forløb er der forudbestemte aktiviteter, men det er samtidig vigtigt for læringsmulighederne, at der er plads til at børnenes input gribes og følges. Således er det børnenes nysgerrighed der bliver styrende for det der sker i situationen, samtidig med at det er den voksne der guider børnene videre og understøtter børnenes engagement. Når læringsmiljøet er velorganiseret, skabes der plads til at gå uden for rammerne, og se ting fra børnehøjde. Den professionelle er i stand til, at tilpasse sig situationen, gribe barnets eller børnenes observationer, og ud fra barnets perspektiv indgå som aktive medspillere i læringen.

Kan man slukke for solen?

Der er samling og alle de 2 årige sidder samlet ved et lille bord. Solen skinner ind ad vinduet og strålerne blænder børnene. En dreng siger henvendt til en pædagog:

"Sluk solen"

"Sluk solen – kan man det"? spørger pædagogen

"Neeeeej", siger mange af børnene

Dette fører til en samtale om hvad man kan slukke; månen, vinden, lampen, radioen. Børnene afprøver sammen med pædagogen hvad de kan slukke for.

Læreplanstema: Naturen og naturfænomener

Respekt og kendskab til naturen og naturfænomener, miljø, logisk tænkning og kende kategorier som vægt, form og antal

Sanser

En anden tendens indenfor naturen og naturfænomener er arbejdet med sanser. At opleve naturen gennem kroppens sanser, er en vigtig kilde til at tilegne sig viden om og forståelse for naturen. Læringshistorien viser at børnene lærer at koble tidligere oplevelser (af varmt og rart) sammen med den følelse af kulde de oplever i en anden kontekst.

Kold cykeltur og varme minder

Vi er på cykeltur og bliver overrasket af sne-slud og haglbyger. Vi bliver kolde og fryser og skynder os hjem. Børn og voksne snakker med hinanden om at nu skal vi hjem og have varmen ved bålet. Og have varm suppe.

Jeg nyder at det vi laver omkring bålet er noget børnene husker og glædes over, når de fryser og er sultne.

Naturen udenfor

Læringshistorierne viser, at der er mulighed for læring om naturen, når den professionelle ved hvad naturen kan lære børn, og hvilke muligheder legepladsen og den tilhørende natur kan bidrage med i læringsøjeblikket. Historien viser også hvordan den professionelle kobler de forskellige aktiviteter i børnenes hverdag til hinanden og skaber sammenhæng mellem de forskellige aktiviteter.

Kryb på legepladsen

Sally er meget nysgerrig. Hun viser stor interesse for de små kryb og dyr, der er på legepladsen. Derfor når vi er på legepladsen, kigger vi tit på myrer, mariehøns og snegle. Sally synes det er sjovt, at der findes de små dyr der går rundt og samler på noget. Især myrerne. Der er mange af dem og de går hurtigt.

Hvis vi finder en mariehøne smiler Sally og de andre børn bredt. Jeg lader dem kravle på min hånd og vi synger sangen om Mariehønen Evigglad og Søren snegl. Børnene husker sangen fra vores samlinger. Nu har de et virkeligt billede af mariehønen (og måske sneglen).

Læreplanstema: Naturen og naturfænomener

Respekt og kendskab til naturen og naturfænomener, miljø, logisk tænkning og kende kategorier som vægt, form og antal

Metarefleksion

Oplevelser i og med naturen er uendelige og giver børnene mulighed for at pirre deres sanser, nysgerrighed og lyst til at lære. Naturen og naturfænomener kan opleves og formidles på mange forskellige måder. Det tilfører den pædagogiske praksis et kvalitativt løft når læreplanstemaets faglige indhold er tænkt ind som ekstra dimension i læringsrummet.

Der er mange læringshistorier som beskriver planlagte aktiviteter, og andre eksempler på, hvor den voksne former sin praksis efter barnets spor. Voksenstyrede aktiviteter, hvor børnenes nysgerrighed får lov til at vokse, og hvor de voksne herefter griber og forfølger den umiddelbare undren over et fænomen eller et dyr i bevægelse.

De forskellige læringsrum giver varierende læringsoplevelser indenfor naturen og naturfænomener. Læringshistorierne viser, at medarbejderne er reflekterende omkring de forskellige oplevelser der knytter sig til de forskellige lokaliteter. Er man ude og gå på tur en kold vinterdag så opleves kulden og længslen efter varme (og varm kakao over bålet) på én måde, er man indenfor og kigger ud på snevejret udenfor så opleves og sanses naturen på en anden måde.

Der er en overvægt af læringshistorier, hvor naturen opleves mere som kulisse der erfares gennem observationer fra eks. frokostbordet, mere end at naturen erfares og sanses gennem førstehåndsoplevelser. Ligeledes er historier der refererer til det logisk/matematiske område kun svagt repræsenteret. Det kan give anledning til at tænke, at der er behov for en mere systematisk tilgang til læreplanstemaet, så alle undertemaer bliver ligeligt repræsenteret i de planlagte aktiviteter.

Nye erkendelser

Der skal arbejdes på strategi der folder læreplanstemaet ud, i de forskellige læringsrum (inde i institutionen, udenfor på legepladsen, på tur i nærmiljøet, på længere udflugter, på tur til Bækkehuset, naturlegepladsen mv.).

Der er ligeledes behov for en udvidelse af de uformelle læringsrum, hvor en arbejdsgruppe ser på hvilke muligheder der er indenfor overskuelig afstand og får disse lokaliteter implementeret i en portal, som hele 0-18 års områdets pædagoger og lærere, har adgang til.

Ydermere skal der sættes mere fokus på naturfænomener særligt tilrettelagte dage, der har fokus på science i børnehøjde.

Læreplanstema: Kulturelle udtryksformer og værdier

Kendskab til forskellige kulturelle udtryksformer og værdier, udnyttelse og brug af sanser via musik, tegning, dramatik, ler m.v.

Strategi og sammenhæng

- Børn skal have mulighed for at møde og afprøve sig selv i forhold til forskellige kulturelle udtryksformer.
- Bøn skal have adgang til materialer, redskaber og moderne medier, som kan give oplevelser og få dem til selv at skabe kulturelle aktiviteter.
- Børn skal have lejlighed til at deltage i og få viden om kultur, kulturhistorie, traditioner og kunstneriske tilbud.

Tegn og mønstre

Indenfor læreplanstemaet kulturelle udtryksformer og værdier, er der følgende tendenser som læringsmiljøet grupperer sig i:

Traditioner omkring højtider og mærkedage

Læringshistorierne viser, at der er fokus på højtider og mærkedage og at der er masser af aktiviteter der understøtter børnenes læring i forhold til at tilegne sig forståelse for kulturelle traditioner og mærkedage som ex fastelavn, påske, halloween, jul mm.

Fastelavn

De sidste par uger inden fastelavn begynder vi at tale om fastelavn, om at lave pynt til risene, male og pynte tønden, klædes ud mm. Vi øver os på fastelavnssange.

Der er også flere af vores børn der har andre kulturelle baggrunde og ikke kender til fastelavn og det er vigtigt at vi får fortalt, hvad det handler om.

Der er fokus på at formidle og give forståelse for det særlige, der hører til de forskellige traditioner og til de forskellige kulturer og derigennem give børnene mulighed for at lære om og tilegne sig viden omkring højtider og mærkedage. Markeringerne skaber en genkendelighed og derigennem en meningsfuldhed i børnenes hverdag. Læringshistorierne viser, at der er mange forskellige tilgange til at skabe læring i forhold til kulturelle begivenheder, og dagtilbuddene gør god brug af de mange forskellige former ex pynt der fremstilles i forskellige materialer og i forskellige former og farver, sange der hører til bestemte dage eller årstider, den særlige mad der knytter sig til højtiden, ritualerne, sangene der synges mm.

Traditioner musik og sang

Snevejrssalme

Under en samling valgte vi at synge og tale om en salme der havde sne som emne, fordi det sneede udenfor. Hen over de følgende uger oplevede vi ved flere lejligheder børnene på eget initiativ både alene, men primært i grupper, gik og sang salmen.

Især lagde vi mærke til en dreng, der havde lært salmen næsten udenad og lært den videre til de andre børn. Vi spurgte hans forældre om han også gik og sang derhjemme og de fortalte at de på drengens initiativ havde fundet en kopi af salmen, som de gik og sang derhjemme.

En anden tendens der viser sig indenfor læreplanstemaet 'Kulturelle udtryksformer og værdier' er, at inddragelse af elementer der ikke traditionelt hører til indenfor dagtilbudsområdet åbner op for nye forhold der rækker udenfor institutionens virke. Salmen giver anledning til at forældrene bliver aktive i forhold til det der foregår i dagtilbuddet og er med til at udvide læringsrummet. Det at bruge en salme giver også anledning til at man kan tale om salmens oprindelse og den kulturarv vi har i samfundet, der knytter sig til denne særlige genre. Læringshistorien viser at læring indenfor læreplanstemaet 'Kulturelle udtryksformer og værdier' er med til at udvide børnenes horisont og nuancere deres syn på verden.

Læreplanstema: Kulturelle udtryksformer og værdier

Kendskab til forskellige kulturelle udtryksformer og værdier, udnyttelse og brug af sanser via musik, tegning, dramatik, ler m.v.

IT

Den sang kender jeg

Vi sidder på stuen og spiser frokost. En kollega spørger hvad jeg helst vil af de ting, der skal gøres efter frokost. Jeg svarer "jeg er ligeglad" hvilket jeg gentager flere gange. En af drengene siger "den sanger kender jeg godt (Medina), skal vi ikke finde den på computeren?" Det gør vi så! Vi henter computeren og finder sangen og straks er der andre børn, der også vil ønske sange.

Læringshistorien viser at ved at følge børnenes interesse, åbner der sig muligheder i forhold til at inddrage digitale medier og udvide læringsrummet i forhold til udtryk og formidling. Ved at børnene bliver familiære med brug af digitale medier øges anvendelsesmuligheder af disse i forhold til at børnene selv kan skabe værker, filme, tage billeder mm.

Meta refleksion

Kultur i form af traditioner og højtider danner rammen om en mangfoldighed af kreative udfoldelsesmuligheder for børnene. Læringshistorierne centrerer sig om de tre beskrevne hovedtendenser men der er ingen læringshistorier om besøg til kulturelle seværdigheder eller kulturinstitutioner. Det kan være tegn på at Vallensbæks Kulturuge dækker behovet for kultur eller blot at andre læringshistorier er mere i fokus. Dette bør udforskes mere for at klarlægge, om der er muligheder der kan anvendes mere effektivt.

Nye erkendelser

Ved at øge børns deltagelsesmuligheder, øges deres muligheder for udvikling og læring. Børn er som voksne interesseret i forskellige ting, hvorfor den pædagogiske praksis skal byde på mange og forskelligartede tilbud for at 'indfange' alle børns opmærksomhed. Netop forskellige kulturelle udtryksformer kan være adgangen til at øge børns deltagelsesmuligheder. Kunsten har mange genrer - billedkunsten, musikken, skuespil og teater, forfatterskabet mv., som kan anvendes til at udvikle de eksisterende læringsmiljøer.

De professionelle skal rette deres opmærksomhed mod, hvilke deltagelsesmuligheder der er til rådighed i dagtilbuddet og søge sparring og nye partnerskaber ved forskellige kulturinstitutioner, som kan understøtte nye og udvidede læringsmiljøer.

4.0

Udviklingsstrategier på dagtilbudsområdet

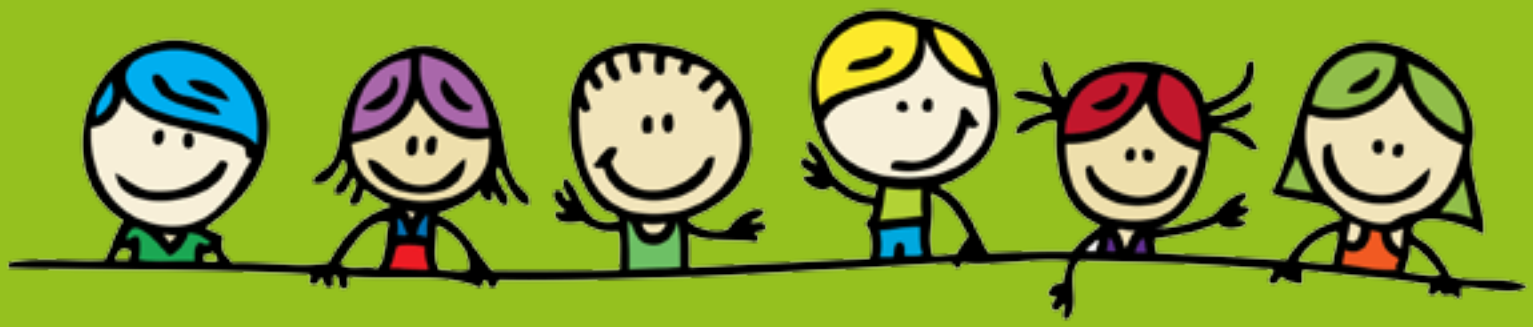

4.0

Udviklingsstrategier på dagtilbudsområdet

4.1 De 4 fokusområder – Politiske målsætninger for uddannelse 0-18 årige

De politiske målsætninger understreger, at Vallensbæk Kommune har høje forventninger til alle børns læring. De politiske målsætninger skal understøttes af en ledelsesstruktur på dagtilbuds- og skoleområdet, hvor der ledes i og på tværs af organisationen, og der sikres sammenhængende og helhedsorienterede indsatser for barnet. Fokus skal være på, at læring er det styrende for dagens tilrettelæggelse og indhold.

Med udmøntning af de politiske målsætninger på 0-18 års området og en ny sammenhængende ledelsesstruktur, som skal give et tydeligt ledelsesrum og sammenhæng i indsatser og løsning af kerneopgaven, er der skabt det nødvendige fundament for det videre arbejde for alle involverede parter på området. Der har i forbindelse med arbejdet omkring den nye ledelsesstruktur på skole og dagtilbudsområdet været stort engagement og involvering af skolebestyrelser, forældrebestyrelser, ledere, medarbejdere samt faglige organisationer. Det har resulteret i viden og kendskab til de ambitiøse politiske målsætninger for uddannelsesområdet.

For alle fokusområder er gældende, at vi skal tilrettelægge arbejdet således, at der skabes plads til "ledelse tæt på". Den mere fokuserede ledelse skal frigøre ressourcer til ledelse af den daglige praksis og udvikling af de nære læringsmiljøer, den nære personaleledelse og en tæt relation til børn og forældre.

Overgangene i barnets liv skal understøttes, så der er fokus på progression i barnets udvikling og læring fra dagtilbud til skole og senere fra skole til ungdomsuddannelse. Dertil kommer, at samarbejdet skal styrkes i de tværfaglige fællesskaber således, at pædagoger, lærere, psykologer, talepædagoger, socialrådgivere, sundhedsplejesker og andet relevant personale sammen med forældrene målrettet samarbejder.

For at sikre den røde tråd gennem opgaveløsningen er det vigtigt, at der stilles de rette værktøjer til rådighed, som kan understøtte dette arbejde. Der er tale om IT styringsværktøjer, som er essentielle for at kunne sikre både den ledelsesmæssige information og den læringsmæssige progression. Desuden vil det bidrage til at kunne se på tværs af kommunens institutioner og skoler med henblik på at identificere tværgående indsatsområder, sikre overgange mellem kommunens institutioner og skoler, skoler og ungdomsuddannelser samt udbrede en best practice strategi.

1. Alle børn skal udfordres, udvikles og motiveres til læring

Skoler og dagtilbud skal arbejde med læringsmål således, at det enkelte barns læring kommer i fokus. Samarbejdet med forældrene skal ske på en ny og involverende måde, så barnets læring i endnu højere grad kan støttes derhjemme. IT skal bidrage til at udfordre, udvikle og motivere det enkelte barn, herunder tydeliggøre og synliggøre læringsmål og progression i det enkelte barns læringskurve.

2. Tidlig og forebyggende indsats

Vi skal på det strategiske niveau forebygge, at "en sag bliver til en sag". Fokus skal rettes mod tidlig opsporing, hvor en tidlig identifikation af risikofaktorer skal i fokus hos barnet og dens familie. Den nye ledelsesstruktur skal understøtte, at der udvikles et fælles sprog og referenceramme mellem de professionelle i de tværfaglige team. Det stiller nye og anderledes krav til fælles metoder og til det formaliserede samarbejde på tværs af faglighederne. I den tidlige forebyggende indsats er forældreperspektivet særligt vigtig, hvilket stiller nye krav til den faglige selvforståelse.

3. Fokus på overgange for børn og unge

Der skal sikres en formaliseret ramme om brobygningssamarbejdet. Samarbejdet skal koncentrere sig om overleveringen fra dagtilbud til skole, forældreinddragelse og ikke mindst Børneprofilen. Udgangspunktet vil her være barnets læring og udvikling med fokus på læringsprocesser, der starter i dagtilbuddet og fortsætter ind i skoleforløbet, hvor det antager nye former.

4.0

Udviklingsstrategier på dagtilbudsområdet

4. Fokus på uddannelsesvejledning

Overgange i barnets liv handler ikke kun om overgange fra dagtilbud til skole. En vigtig overgang er fra skole til ungdomsuddannelse.

Med ledelsesstrukturen formaliseres samarbejdet på tværs af hele 0-18 års området, så de politiske målsætninger kan realiseres.

4.2 Ny ledelsesstruktur

Dagtilbud og skoler skal arbejde med læringsmål således, at det enkelte barns læring kommer i fokus. Samarbejdet med forældrene skal ske på nye, involverende måder, så barnets læring i endnu højere grad kan støttes hjemme. Overgangene i barnets liv skal understøttes, så der er fokus på progressionen i barnets udvikling og læring fra dagtilbud til skole og senere til ungdomsuddannelse. Dertil kommer, at samarbejdet i de tværfaglige fællesskaber skal styrkes, der hvor pædagoger, lærere, psykologer, talepædagoger, socialrådgivere og sundhedsplejersker sammen med forældrene målrettet samarbejder, når der er behov for en ekstra indsats.

Alt dette kan lade sig gøre, når arbejdet bliver tilrettelagt, så der skabes plads til "ledelse tæt på". Den mere fokuserede ledelse skal frigøre ressourcer til ledelse af den daglige praksis og udvikling af de nære læringsmiljøer, den nære personaleledelse og tætte relation til børn og forældre.

Børneprofilen

Børneprofilen skal bidrage til at tydeliggøre og synliggøre læringsmål og progression i det enkelte barns læringskurve. Børneprofilen skal udvikles således at den kan anvendes som redskab til at følge progressionen i barnets udvikling fra 0 – 6 år. Børneprofilen skal understøttes elektronisk.

Dagtilbuddet udarbejder en pædagogisk læreplan, som beskriver det pædagogiske arbejde med børnegruppen ud fra 6 specifikke temaer. Temaerne i de pædagogiske læreplaner i dagtilbuddet og undervisningstemaerne i børnehaveklassen ligger indholdsmæssigt så tæt op ad hinanden, hvorved det er oplagt at benytte dem som fælles platform for brobygningssamarbejdet. Formålsbestemmelserne på henholdsvis dagtilbud og skoleområdet skal danne afsæt for de indsatser, der tilrettelægges for at understøtte den "røde tråd" og progressionen i barnets udvikling og læring i overgangen mellem dagtilbud og skole.

Børneprofilen skal være et redskab til dialog mellem professionelle og forældre og skal kunne anvendes ved overgangen mellem dagtilbud og skole og ved første samtale i børnehaveklassen.

Det tidlige forebyggende arbejde

Med en ny ledelsesstruktur ønskes det at styrke helheden i opgaveløsningen omkring barnet, således at der sikres sammenhæng og kontinuitet i barnets udvikling og læring.

Målet er, at der arbejdes i den tidlige forebyggende indsats og at de fleste ressourcer anvendes til at forebygge, at en "sag bliver til en sag", og der skal ske en tydeliggørelse af, hvordan de professionelle tidligt kan handle på en bekymring.

Med indsatsen ønskes en styrkelse af den tidlige forebyggende indsats på 0- 18 års området både på det strategiske og pædagogiske niveau.

På det pædagogiske niveau skal der helt fra start være fokus på, at lære hele familien at kende. Som professionelle skal vi være "nysgerrige" på hele familien og ikke kun barnet. I den tidlige forebyggende indsats er forældreperspektivet særligt vigtigt, hvilke stiller nye krav til den faglige selvforståelse. De professionelles fokus skal udvides til at omhandle både udviklings- og læringsperspektivet hos barnet til også at være rettet mod rådgiverrollen, hvor de professionelle indgår som sparringspartnere for forældre i forældrerollen.

De professionelle skal have særlig viden om meningsfulde fællesskaber i et inklusionsperspektiv, børn med særlige behov og en tidlig identifikation af børn i udsatte positioner. Dette skal understøttes af kompetenceudvikling på tværs af institutioner/skoler og fagligheder.

4.0

Udviklingsstrategier på dagtilbudsområdet

Overgange i barnets liv

Vi ved fra forskningen, at en god overgang mellem tilbud har stor betydning for, hvordan barnet kontinuerligt udvikles og klarer sig. For at sikre den røde tråd gennem opgaveløsningen er det vigtigt, at der stilles de rette værktøjer til rådighed, som kan understøtte dette arbejde. Der er tale om IT styringsværktøjer, som er essentielle for at kunne sikre både den ledelsesmæssige information og den læringsmæssige progression. Desuden vil det bidrage til at kunne se på tværs af kommunens institutioner og skoler med henblik på at identificere tværgående indsatsområder, sikre overgange mellem kommunens institutioner og skoler, skoler og ungdomsuddannelser samt udbrede en best practice strategi.

Kompetenceudviklingsforløb for pædagoger og medhjælpere

Vallensbæk kommune igangsætter et kompetenceudviklingsforløb for pædagoger og pædagogmedhjælpere, der har til formål at uddanne profilpædagoger og pædagogmedhjælpere i alle kommunens dagtilbud, SFO'er og klubber til at forestå arbejdet med temaerne inden for de pædagogiske læreplaner.

Kompetenceforløbet skal sikre en øget grad af specialisering med afsæt i de seks temaer, der fremgår af dagtilbudsloven i forhold til den pædagogiske læreplan. På skoleområdet er der linjefag inden for lignende temaer og på sigt er formålet, at profilpædagoger og linjefagsuddannede lærere samarbejder om at sikre progression i barnets udvikling og læring på tværs af 0 -15 års området. Målet med uddannelsen af profilpædagogerne og pædagogmedhjælperne er i højere grad at kunne understøtte barnets sociale og faglige udvikling samt sikre sammenhæng på tværs af 0-15 årsområdet.

4.3 Dagplejens udviklingstiltag

Dagplejen leverer et andet tilbud end daginstitutionen. Særligt er, at tilbuddet gives i dagplejernes private hjem og at dagplejeren derfor kan tilbyde en anden nærhed og kontakt til både barn og familie end daginstitutionen kan. Netop dette forhold har afgørende betydning for børn, der har behov for en blid opstart i dagtilbuddet eller har brug for en særlig støtte i deres tilbud.

Dagplejen modtager ofte børn, der er for tidligt født, der har spisevanskeligheder eller der på andre måder er i en udsat position. Disse børn bliver ofte identificeret af sundhedsplejerskerne, som i samarbejde med forældrene finder frem til, at dagplejen er det rette tilbud til barnet.

Dagplejen har derfor en særlig rolle i arbejdet vedr. den tidlige forebyggende indsats. Dagplejeren kan både tage hensyn til det lille barn og dets behov, men også give støtte og rådgivning til forældre, der af den ene eller anden grund ikke har de kompetencer, der skal til for at varetage forældrerolle.

Dagplejen er det tilbud, hvor flest aktiviteter foregår uden for tilbuddet. Dagplejerne bruger Vallensbæk Kommune som et stort "læringsrum" og understøtter derfor mange og forskelligartede deltagelsesmuligheder. Netop denne læringsform understøtter børn, der har brug for et andet tilbud en daginstitution.

Udviklingstiltag

Alle dagplejere har fra september 2014 til maj 2015 gennemført et udviklingsforløb vedrørende Idræt, Leg og Bevægelsesdagplejer i samarbejde med DGI.

Børnene elsker at være i aktivitet og bevægelse. Det skaber glæde og børnenes indlæringsevne forbedres og det skaber en rigtig fin sammenhæng og "rød tråd" fra dagpleje, børnehave og helt frem til den nye skolereform, hvor bevægelse er tænkt meget ind. Udviklingsforløbet indeholder både teori og praktiske forløb, hvor dagplejer og børn er fælles om bevægelse, sang og musik.

Udviklingsforløbet afsluttes med, at dagplejerne får et certifikat, som skal fornys 1 gang om året.

Dagplejens pædagogiske læreplaner krop & bevægelse

I dagplejen skal vi give børnene tid og rum til udfoldelse med udgangspunkt i barnets motoriske udvikling.

Mål:

- At barnet skal tilegne sig kendskab til kroppen, dens betydning og muligheder
- At barnet skal opleve glæde ved egen krop
- At barnet skal opleve glæde ved at bevæge sig
- At barnet bliver selvhjulpent og oplever glæde ved selv at kunne
- At barnet evner at mærke egne kropslige muligheder og begrænsninger

Vi er på rette vej når børnene:

- Viser glæde ved egen krop
- Kan og vil selv
- Har bevidsthed om og kendskab til egen krop
- Viser begejstring og glæde ved fysisk udfoldelse
- Har en sund og naturlig motorisk udvikling
- Gerne vil gå frem for at sidde i barnevogn
- Er selvhjulpen i forhold til de områder de selv kan mestre
- Er sunde og trivelige
- Har personlige grænser og kan give udtryk

I 2015 åbnes dagplejens nye dagplejegæstehus. Gæstehuset giver nye og bedre rammer for børn der skal i gæstedagpleje under ferie, kurser, ved sygdom mv.

Dagplejen er i ny ledelsesstruktur ledelsesmæssigt forankret i distrikt Midt, hvor dagplejelederen indgår i ledelsesteam med ledere fra daginstitutioner og skolens afdelingsledere i distriktet. Målet er at knytte dagplejen tættere til daginstitutions- og skoleområdet.

Dagplejens medarbejdere deltager i efteruddannelsesforløb, hvor der uddannes profilmedarbejdere indenfor de 6 læreplanstemaer jf. dagtilbudsloven.

5.0

Nøgletalsopgørelse

5.0

Nøgletalsopgørelser

Kapacitet

Følgende tabel angiver antal indskrevne helårsbørn pr.1.12.2014.

Dækningsgrad angiver antallet af indmeldte børn i forhold til antallet af børn i kommunen.

Antal pladser angiver antallet af normerede pladser.

0-5 årige				
Aldersgruppe	Antal normerede pladser i alt	Antal indskrevne børn	Dækningsgrad % Indskrevne børn i fht. antal børn i kommunen	Hele landet
0-2 år	327	322	55 %	66 %
3 -5 år	614	646	93 %	90 %
Dagplejen	108	87	7 %	11 %
I alt	1049	1055	81 %	79 %

Vallensbæk Kommune har en specialgruppe placeret i dagtilbud Birkely.

Bamsegruppen i Birkely er et tilbud til de børn, der har brug for et særligt pædagogisk tilbud. Det er ofte børn, der har brug for et mere forudsigeligt og struktureret miljø. Alle børn får udarbejdet en handleplan, som der efterfølgende planlægges en pædagogisk praksis ud fra. Det kan være børn med eller uden diagnoser, præmature børn og børn, der har brug for særlig tilrettelagte pædagogiske aktiviteter f.eks. sprog, motorik og sociale kompetencer.

Special tilbud	Antal helårsbørn i specialtilbud for året (regnskab 2014)
Bamsegruppen Birkely	5
Børn med støtte i alment dagtilbud (under dagtilbudsloven § 4, stk. 2 og 3)	0
Børn i specialgrupper (under dagtilbudsloven § 4, stk. 2 og 3)	1,33
Børn med specialpædagogisk bistand (under folkeskolelovens § 4, stk.1)	2,4
Børn i særlige dagtilbud (under serviceloven § 32)	4,8

Takster

Takster		
Dagpleje		kr. 2.631,-
Daginstitution	0 - 3 år:	kr. 2.704,-
Daginstitution	3 år og 1 måned:	kr. 1.560,-

Åbningstider

Alle institutioner har åbent mellem 6.30-17.

Sampasningsdage: Der tilbydes sampasning på de dage, hvor en del af kommunens institutioner holder lukket. På sampasningsdage bliver børn fra daginstitutionerne passet i to af kommunens institutioner, og dagplejebørn bliver passet i dagplejen.

Følgende datoer for sampasningsdage i 2014:

- Torsdag den 2. januar
- Fredag den 30. maj (dagen efter Kr. Himmelfartsdag),
- Sommerferielukning den 14.-25. juli (ugerne 29-30),
- Mandag den 29. december,
- Tirsdag den 30. december,
- Onsdag den 31. december.

Frokostordning

Med lov om etablering af sunde frokostordninger i landets daginstitutioner skal der hvert andet år træffes beslutning om frokostordningen i dagtilbuddet. Det er forældrebestyrelsen der kan træffe beslutning om daginstitutionen skal have frokostordning for de 3-6 årige. Ved valget i 2014 har endnu 3 daginstitutioner tilvalgt frokostordningen.

2012	2014
Amalieparken	(Amalieparken)
-	Nøddeboparken
-	Løkkebo
-	Regnbuen*

**Frokostordningen i Regnbuen igangsættes efter institutionens renovering i 2015.*

5.0

Nøgletalsopgørelser

Dagtilbudstyper og stuktur

Dagtilbudstyper	Dagplejere	Integrerede institutioner
Kommunale dagtilbud	28 dagplejere 5 gæstedagplejere og 6 legegrupper	9

Økonomi opgjort på årsbasis

Institutions-typer	Bruttodriftsudgifter Budget 2014 i kr.	Udgifter til økonomisk og/eller pædagogisk fripladsBudget 2014 i kr.	Samlede antal indskrevne helårsbørn Budget 2014	Udgift til søskenderabat
Kommunal dagpleje	13.281.000	301.000	112	0
Kommunale institutioner	88.977.000	3.103.000	947	2.218.000
Samlet	102.258.000	3.404.000	1059	2.218.000

Sygefravær

Personalets sygefravær er et kommunalt fokusområde, hvor der tages målrettede initiativer til at nedbringe sygefraværet. Institutionerne arbejder med afsæt i en overordnet fraværspolitik, der er udarbejdet af Vallensbæk Kommune.

Gennemsnitligt sygefravær			
	2012	2013	2014
Gennemsnit	6,30	7,11	6,11 %

Kompetenceudvikling

Ledernes efteruddannelse kom for alvor på dagsordenen med økonomi aftalen mellem stat og kommune i 2010, hvor der blev afsat midler til efteruddannelse af kommunale ledere. Alle dagtilbudsledere i Vallensbæk Kommune har afsluttet eller er i gang med en diplomuddannelse i ledelse.

Ledernes kompetenceudvikling 2014	
Antal ledere med diplom uddannelse	5
Antal ledere i gang med diplom uddannelse	4
Antal ledere med diplom i forandringsledelse	9
Antal ledere med intern lederuddannelse Vallensbæk Kommune	5
Antal ledere i alt	10

Pædagognormering

Personale omregnet til fuldtidsstillinger (ekskl. tilknytning til børnepasning, støttetimer, sprogstøtte og vurdering).

Gennemsnitsløn i kr.	
Pædagog	398.684
Pædagogmedhjælper	313.561

Lønsummen er beregnet i forhold til 55 % pædagoger og 45 % pædagogmedhjælpere.	Personale	Heraf 55 % vedr. pædagoger	Heraf 45 % vedr. pædagog-medhjælpere	Opgjort i stillinger vedr. pædagoger	Opgjort i stillinger vedr. pædagog-medhjælpere
Syvhøjvænge	7.114.000	3.912.700	3.201.300	10	10
Nøddeboparken	8.297.000	4.563.350	3.733.650	11	12
Mejsebo	5.217.000	2.869.350	2.347.650	7	7
Stien	9.009.000	4.954.950	4.054.050	12	13
Løkkebo	4.266.000	2.346.300	1.919.700	6	6
Regnbuen	6.498.000	3.573.900	2.924.100	9	9
Sommerfuglen	8.108.000	4.459.400	3.648.600	11	12
Birkely	2.798.000	1.538.900	1.259.100	4	4
Amalieparken	9.103.000	5.006.650	4.096.350	13	13
I alt	60.410.000	33.225.500	27.184.500	83	87

5.0

Nøgletalsopgørelser

Korrigeret budget

Det samlede budget efter korrigering for budgetoverførelser, barselspulje, resultatløn, sampasnings-pulje m.m.

Institution	Korrigeret budget før reguleringer for børnetal i kr.	Korrigeret budget med reguleringer for børnetal i kr.	Børnetal til brug for budget (vuggestue/børnehave)	Børnetal faktisk (vuggestue/børnehave)
Syvhøjvænge	8.886.000	9.014.000	32/86	35/82
Nøddeboparken	11.413.000	11.402.000	45/85	46/84
Mejsebo	6.771.000	6.594.000	30/50	27/53
Stien	12.001.000	12.749.000	45/100	51/103
Løkkebo	6.043.000	6.305.000	20/50	22/51
Regnbuen	8.587.000	8.153.000	38/61	40/49
Sommerfuglen	10.763.000	10.832.000	48/75	52/69
Birkely inkl. specialgruppen	5.470.000	5.573.000	13/33	14/33
Amalieparken	10.680.000	10.491.000	56/80	44/100

Personale i daginstitutioner

Følgende tabel viser fordelingen af det pædagogiske personale, opgjort i antal medarbejdere og opgjort i antal fuldtidsstillinger.

Opgørelse over personale i daginstitutioner 2014							
Institution	Åbningstid	Pædagoger inkl. studerende* og leder	Pædagogmed-hjælpere og pædagogiske assistenter	Fordeling pædagoger/-pædagogmed-hjælpere	Pædagoger inkl. studerende og leder	Pædagogmed-hjælpere og pædagogiske assistenter	Fordeling pædagoger/-pædagogmed-hjælpere
		Opgjort i antal medarbejdere		Opgjort i %	Opgjort i antal fuldtidsstillinger 37t/uge		Opgjort i %
Daginstitution Birkely	6.30-17	9	3	75%/25%	8,76	3	74%/26%
Daginstitution Regnbuen	6.30-17	11*	9	55%/45%	10,37	8,49	55%/45%
Daginstitution Løkkebo	6.30-17	6	9	40%/60%	5,43	8,11	40%/60%
Daginstitution Syvhøjvænge	6.30-17	10*	15	40%/60%	9,10	14,32	39%/61%
Daginstitution Sommerfuglen	6.30-17	12*	14	46%/54	11,54	13,24	47%/53%
Daginstitution Amalieparken	6.30-17	17*	15	53%/47%	15,65	13,46	54%/46%
Daginstitution Stien	6.30-17	15*	19	44%/56%	13,81	18,15	43%/57%
Daginstitution Mejsebo	6.30-17	10*	7	59%/41%	9,70	6,08	61%/39%
Daginstitution Nøddeboparken	6.30-17	14*	17	45%/55%	12,30	14,86	45%/55%
I alt		104	108	49%/51%	96,66	99,71	49%/51%

VALLENSBÆK
KOMMUNE

Vallensbæk Kommune
Vallensbæk Stationstorv 100
2665 Vallensbæk Strand

4797 4000
www.vallensbaek.dk